

Ján Hrončák
foto: Ján Hrončák

05 1000 stromov pre Poprad

„Keď sa mesto spojí pre zelenú budúcnosť“

Poprad je mesto, ktoré má Tatry takmer na dotyk. Práve tu, pod ich masívom, sa v posledných rokoch čoraz viac hovorí o tom, ako chrániť životné prostredie a zlepšiť kvalitu života v mestskom prostredí. Hoci sa tu stromy vždy považovali za prirodzenú súčasť krajiny, dnes sa stávajú aj symbolom zmeny – konkrétneho skutku, ktorý má význam pre budúcnosť.

S touto myšlienkou prichádza aj projekt „1000 stromov pre Poprad“, ktorý pripravilo občianske združenie Klub Veličanov v rámci výzvy Nadácie ZSE – Spojená energia pre klimatické aktivity. Ide o iniciatívu, ktorá spája ekológiu, komunitu aj výchovu. Nie je to len výsadba stromčekov, ale dlhodobé úsilie o zdravšie, krajšie a zelenšie mesto.

Mesto
POPRAD

NADÁCIA
ZSE

E.ON Foundation's
European Climate Fund

Poprad potrebuje dýchať

Mesto pod Tatrami čelí podobným problémom ako iné slovenské mestá – prehrievanie ulíc, úbytok zelene, prašnosť, či znižujúca sa schopnosť krajiny zadržať vodu. Každý nový strom preto znamená viac než len ďalší kus zelene. Je prirodzeným klimatizátorom, útočiskom pre vtáky a hmyz, zadržiava vodu v pôde a prináša život tam, kde by ho človek svojou činnosťou často potlačil. Projekt 1000 stromov pre Poprad chce tieto výzvy riešiť jednoduchým, no účinným spôsobom – konkrétnym činom a spájaním ľudí. „Hlavnou myšlienkou, pre ktorú sme sa do projektu zapojili, je zlepšenie životného prostredia nielen vo Veľkej, ale v celom Poprade. Radi by sme, aby sa do sadenia zapojili školy, rodiny aj jednotlivci. Aby deti videli, že vysadiť strom je len prvý krok – ten druhý je starať sa oň, chrániť ho a pozorovať, ako rastie,“ dodáva Jozef Švagerko.

Komunitná energia a spolupráca

Klub Veličanov sa už viac ako dve desaťročia venuje aktivitám, ktoré spájajú ľudí vo Veľkej a okolí. Od kultúrnych podujatí cez upratovanie verejných priestranstiev až po zveľaďovanie miestnej histórie. Tentoraz však projekt presahuje hranice jednej mestskej časti – ide o celomestskú výzvu pre Popradčanov.

Do výsadby sa zapoja školy, farské spoločenstvá,

športové a kultúrne spolky, dobrovoľní hasiči, rodičia, seniori aj jednotlivci, ktorým záleží na prostredí, v ktorom žijú. Každá komunita, škola, či skupina si môže „adoptovať“ vlastný strom, o ktorý sa bude dlhodobo starať. Stromy budú symbolicky označené menom alebo krátkym odkazom, aby sa ich pôvod nestratil v čase.

„Projekt nie je len o ekológii, ale aj o spolupatričnosti. Chceme, aby sa ľudia spojili pri niečom, čo má zmysel – a aby sa z tejto spolupráce stala nová tradícia,“ vysvetľuje autor projektu Ján Hrončák.

Kde budú stromy rásť

Výsadby budú prebiehať postupne od jesene 2025 do leta 2026 v rôznych častiach mesta Poprad – od školských areálov, parkov a verejných priestranstiev až po priestory pri cestách, cyklochodníkoch či cintorínoch. O konkrétnych lokalitách sa bude rozhodovať v spolupráci s mestom a správcami pozemkov.

Cieľom je, aby nová zeleň nebola sústredená len v centre, ale rozložená rovnomerne – aby prispela ku kvalitnejšiemu prostrediu v každej časti mesta.

Strom ako učiteľ

Súčasťou projektu budú aj workshopy, prednášky a školské aktivity, ktoré priblížia deťom význam stromov, kolobeh vody, či základné princípy klimatickej rovnováhy. Vďaka tomu sa výsadba premení na živú hodinu biológie a environmentálnej výchovy – priamo pod holým nebom.

Popradské školy sa tak stanú partnermi projektu, pričom práve mladí ľudia majú byť jeho hlavnými ambasádormi. „Deti majú prirodzený vzťah k prírode. Ak ich naučíme, že každý strom má svoj význam, môžu túto skúsenosť nielen celý život,“ dodáva Ján Hrončák.

Udržateľnosť a dlhodobý prínos

Stromy, ktoré budú vysadené, zostanú v starostlivosti konkrétnych komún – škôl, farností, spolkov, či dobrovoľníckych skupín. Vďaka tomu budú mať nielen svojich „rodičov“, ale aj opatrovníkov, ktorí im pomôžu prežiť prvé roky po výsadbe.

Projekt myslí aj na dlhodobú udržateľnosť – od výberu vhodných druhov drevín (pôvodných, klimaticky odolných) až po šetrné materiály a minimalizáciu odpadu. Stromy budú sadené v období priaznivom pre zakorenenie a bez použitia chemikálií. Na podporu povedomia budú pri výsadbách umiestnené malé informačné tabule a QR kódy s informáciami o projekte.

Viac ako len tisíc stromov

Projekt 1000 stromov pre Poprad má ambíciu stať sa začiatkom dlhodobejšej spolupráce medzi mestom, komunitami a jednotlivcami. Jeho cieľom nie je len vysadiť stromy, ale aj vytvoriť živú sieť ľudí, ktorí budú vnímať zeleň ako spoločnú hodnotu a súčasť svojho každodenného priestoru.

Prípravovaná webová stránka www.1000stromov.sk sa stane otvorenou platformou pre všetkých, ktorí chcú byť pri tom – či už ako dobrovoľníci, školy, organizácie, alebo občania. Záujemcovia tu nájdu informácie o aktuálnych lokalitách výsadby, o plánovaných aktivitách, o možnostiach zapojenia sa i o tom, ako sa o vysadené stromy starať. Web zároveň prinesie fotografie, príbehy dobrovoľníkov a prehľad všetkých partnerov, ktorí prispeli k tomu, že Poprad môže byť zelenším a zdravším mestom. Klub Veličanov verí, že táto iniciatíva osloví čo najširšie publikum – nielen svojou environmentálnou podstatou, ale aj duchom spolupatričnosti, ktorý je jej základom. Výsadba stromov je totiž nielen investíciou do krajiny, ale aj do ľudí – do vzťahov, spolupráce a spoločného pocitu zodpovednosti za miesto, kde žijeme.

Projekt je realizovaný s podporou Nadácie ZSE a Nadácie E.ON

